

Motion till riksdagen

2005/06:MJ16

SO

av Jan Andersson m.fl. (c)

med anledning av skr. 2005/06:87 Den övergripande strategiska inriktningen av kommande landsbygdsprogrammet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att landsbygdsutveckling kräver en rad grundförutsättningar, såsom en sund näringspolitik och en god infrastruktur, för att stöden genom LBU-programmet skall ge optimalt resultat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av snabba besked avseende totalnivån för LBU-medel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att eftersträva enkla och tydliga regler för de företagare som genomför åtgärder inom LBU-programmet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skapa en långsiktigt stabil och bärkraftig marknad för bioenergi.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att satsa på LBU-åtgärder som når en bredare och större del av odlingslandskapet och betesmarkerna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skogspolitiken även fortsättningsvis skall vara en nationell fråga och att EU-medel inte skall tillföras skogsnäringen.

Bakgrund

I skrivelsen redogör regeringen och samarbetspartierna (v) och (mp) för den övergripande strategiska inriktningen av nästa program för landsbygdsutveckling för perioden 2007-2013. Strategin utgår från EU:s tre mål för landsbygdspolitiken: insatser för ökad konkurrenskraft inom jord- och skogsbruk, förbättrad miljö och landskap samt ökad livskvalitet på landsbygden och diversifiering av landsbygdens ekonomi.

Landsbygdsprogrammet är en del av EU:s jordbrukspolitik. Det övergripande målet för politiken är att bidra till en ekonomisk, ekologisk och social utveckling av landsbygden. Varje medlemsstat ska utarbeta en nationell strategi med en gemensam EU-strategi som utgångspunkt. Den nationella strategin skall sedan utgöra en ram för de nationella landsbygdsprogram som skall utarbetas.

Hur mycket stödpengar varje land sedan ska fördela är inte klart utan beslutas när EU:s budget är klar och då den nationella finansieringen från varje medlemsland bestämts.

Inledning

Byggande av det hållbara Sverige handlar inte i första hand om bevarande utan om utveckling och tillväxt i de verksamheter som gör att vi kan bruka utan att förbruka. Detta sker effektivast med en landsbygd som befolkas av många företagsamma människor som bidrar till en väl fungerande social miljö och ger underlag till en rimlig kommersiell samt offentlig service. Politiken måste hålla fokus på att utveckla – inte konservera.

Tillväxt på landsbygden kräver inte *i första* hand subventioner eller nya statliga detaljregler. En rejäl upprensning i den ”stuprörsbyggda” svenska myndighetsstrukturen med minskade detaljregler i kombination med förstärkt kommunal självstyrelse är den bästa medicinen. Centerpartiets politik bygger på tilltro till människornas vilja och förmåga att ta ansvar för sig själva och för andra.

Centerpartiet välkomnar skrivelsen från regeringen och dess samarbetspartier men är besvikna på att ingenting tas upp om finansiering. De insatser som i skrivelsen pekas ut

som angelägna är också kostsamma. Vi återkommer till detta under rubriken ”Resurser”.

Grundförutsättningar

Utan en sund näringspolitik och en god infrastruktur är satsningarna på LBU-programmet ineffektiva. Det krävs en mängd åtgärder för landsbygden för att de pengar som tillförs landsbygden genom LBU-programmet ska ge optimal utdelning. Det handlar om att börja i rätt ända. Våra förslag för en effektiv och tillväxtskapande näringspolitik och en utvecklad infrastruktur finns bland annat att läsa i andra motioner till riksdagen. Några mer konkreta exempel på hinder för landsbygdsutveckling är att strandskyddsreglerna är försvårande på många håll i landet, utan att miljönyttan och uppoffringarna för det rörliga friluftslivet står i proportion till detta. Ett annat exempel är att kostnadsläget är avgörande för hur företagare inom de gröna näringarna ska stå sig i konkurrensen från andra länder och då är det svårt att jämföra vilka nivåer som LBU-stöden hamnar på. Vi tänker till exempel på skatten på diesel för jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner, skatten på kväve i handelsgödsel, merkostnader för regler kring foderhantering, kostnader för tillsyn osv. Att ha ett starkt miljö- och djurskydd ger inte bara ett mervärde utan också merkostnader, som vi som politiker inte ska blunda för. Förändringar i svenskt djurskydd måste göras mot bakgrund av hur våra konkurrentländer i övriga Europa agerar. **Vad som ovan anförts om att landsbygdsutveckling förutsätter er rad grundförutsättningar, såsom en sund näringspolitik och en god infrastruktur, för att stöden genom LBU-programmet ska ge optimalt resultat bör ges regeringen tillkänna.**

Centerpartiet har tidigare motionerat i riksdagen om behovet av ett program för jordbruket och livsmedelsindustrin. Ingången ska vara att stärka svenskt jordbruks konkurrenskraft på en global livsmedels- och bränslemarknad. Vi jämförde med det program som regeringen tillsammans med ”bas- och verkstadsindustri” gemensamt ska utarbeta för trä/skog, metallurgi och fordonsindustri. Ett sådant programarbete skulle självklart innefatta vad staten kan göra och aktivt bidra med, och även hur Sverige bör agera i EU-samarbetet för att inte den svenska livsmedelsproduktionen ska missgynnas.

Resurser

När det gäller resursfrågorna berörs de marginellt i skrivelsen. Som tidigare redovisat i denna motion är de gröna näringarna en viktig motor för landsbygdsutvecklingen. De senaste åren har förutsättningarna för de gröna näringarna drastiskt förändrats framför allt genom reformeringen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är därför ytterst viktigt att snabbt ge signaler om hur totalbudgeten för landsbygdsutvecklingen kommer att se ut. Vid EU-toppmötet i december träffades en budgetuppgörelse som gör det högst sannolikt att Sverige ges ytterligare 200 miljoner kr i LBU-medel från EU för programperioden 2007-2013. Dessa skall sedan medfinansieras med ytterligare 200 miljoner svenska kronor. Det ger således en utökning av programmen med 400 miljoner kr i förhållande till nuvarande nivå.

Centerpartiet anser inte detta vara tillräckligt, vi vill toppa detta med ytterligare 400 miljoner kr. Det ger alltså, i förhållande till dagens nivå en utökad LBU-ram med 800 miljoner kr per år. Detta anser vi vara väl använda pengar. En draghjälp för att skapa tillväxt på den svenska landsbygden. Vi vet att det finns en stor osäkerhet på landsbygden och dess företagare om vad den nya programperioden kommer att innebära och som alltid är det viktigt med långsiktiga spelregler och tydlighet. Vi anser därför att det finns ett behov av snabba besked avseende totalnivån för LBU-medel. **Detta bör ges regeringen tillkänna.**

Enklare regler och politisk avskrivningstid

I utformningen av nästa periods LBU-program vill Centerpartiet se enklare regler och en begränsning av antalet åtgärder. Allt för att den administrativa bördan för företagaren/användaren ska bli så liten som möjligt och också stå i proportion till utdelningen från programmet. Med krångliga regelverk är risken större för avvikelser vid kontroll, och därmed återbetalning av redan utbetalda ersättningar. Effekterna av krångliga regler är att exempelvis miljövärden kan gå förlorade, eftersom det inte är värt risken för företagaren.

Det måste eftersträvas enkla och tydliga regler för de företagare som genomför åtgärder inom LBU-programmet. **Detta bör ges regeringen tillkänna.**

Stabil och bärkraftig marknad för bioenergi

De gröna näringarnas betydelse för Sverige som helhet måste slås fast. En positiv inställning till näringarnas tillväxt och de tjänster som levereras är ett måste. De gröna näringarna en motor för landsbygdsutvecklingen och Centerpartiet anser att en tydlig prioritering måste göras på åtgärder kopplade till jordbrukets tillväxtmöjligheter. De gröna näringarna står inför en historisk övergång från att ha framförallt ha fokuserat på livsmedel och skogsråvara-produktion till att även bli producenter av framtidens hållbara energikällor. Denna övergång måste vi bistå och se till att eventuella övergångseffekter inte äventyrar den framtida produktionen av bioenergi. **Vad som ovan anförs om att skapa en långsiktigt stabil och bärkraftig marknad för bioenergi bör ges regeringen tillkänna.**

Bredd på miljöåtgärder

Centerpartiet känner oro för att alltför mycket av insatserna i LBU-programmets miljöåtgärder har satsas på de allra ”exklusivaste” biotoperna i jordbrukslandskapet. Vi vill också se insatser på bredden. För att långsiktigt kunna värna de allra värdefullaste markerna krävs att dessa har en bred bas av ordinära marker att stötta sig på. Varje hektar betesmark eller åker som riskerar att växa igen på grund av att det helt enkelt finns för få djur är en ”tickande miljöbomb” – ett hot mot den biologiska mångfalden och det öppna landskapet. **Vad som ovan anförts om att satsa på LBU-åtgärder som når bredare och en större del av odlingslandskapet och betesmarkerna bör ges regeringen tillkänna.**

Behåll skogspolitiken på nationell nivå

Slutligen vill vi också göra en tydlig markering med anledning av de diskussioner som ofta dyker upp i samband med landsbygdsutveckling och EU-stöd. Centerpartiet står fast vid att skogen inte ska in i EU-politiken. Vår inställning är att EU ska göras ”smalare men vassare” och därmed ska inte en näring som står på egna ben och som betalar sig självt, ha bidrag och EU-regleringar. Vi inser att det inte är en lätt argumentation när Finland är på väg att svänga men vi menar ändå, att vi istället får vi kontra med nationella insatser, så att den svenska skogsnäringen inte får konkurrensnackdelar. Centerpartiet har avsatt medel i vår budget för produktionsrådgivning och detta är ett exempel på insatser för en näring som kan kontra

den internationella konkurrensen. Det gäller att vara insiktsfull och se både långsiktiga konsekvenserna med regleringar och orättvisa bidragssystem då man släpper ifrån sig ytterligare ett politikområde till EU-nivå. **Vad som ovan anförts om att skogspolitiken även fortsättningsvis skall vara en nationell fråga och att EU-medel inte ska tillföras skogsnäringen bör ges regeringen tillkänna.**

Stockholm den 1 mars 2006

Jan Andersson (c)

Claes Västerteg (c)

Eskil Erlandsson (c)

Margareta Andersson (c)

Birgitta Carlsson (c)

Kenneth Johansson (c)

Sofia Larsen (c)

Birgitta Sellén (c)